

Manifest amb motiu del Dia Internacional de l'Eliminació de la Violència contra les Dones

25 de novembre de 2021

Avui, 25 de novembre de 2021, commemorem el Dia Internacional de l'Eliminació de la Violència contra les Dones i volem que totes les accions i tots els actes al voltant d'aquesta data s'estenguin a tots els dies de l'any. La lluita per una vida lliure de violències ha de ser diària.

En un món cada cop més accelerat i canviant hi ha, però, estructures que es resisteixen a canviar, com ara les causes que provoquen tots els tipus, formes i àmbits de les violències masclistes. D'aquestes formes de violència, n'hi ha que evolucionen, altres que sorgeixen i altres que són reconegudes, tal com ha succeït a partir de la Llei 17/2020, del 22 de desembre, que modifica i amplia la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista.

La modificació d'aquesta Llei introdueix el reconeixement de noves formes de violència, com ara:

— La **violència obstètrica i la vulneració de drets sexuals i reproductius**, que es defineix com la violència que s'exerceix amb l'objectiu d'impedir o dificultar l'accés a una informació veraç, necessària per a la presa de decisions autònomes i informades. Pot afectar els diferents àmbits de la salut física i mental, incloent-hi la salut sexual i reproductiva, i pot impedir o dificultar a les dones prendre decisions sobre llurs pràctiques i preferències sexuals, i sobre llur reproducció i les condicions en què es duu a terme.

— La **violència de segon ordre**, que consisteix en la violència física o psicològica, les represàlies, les humiliacions i la persecució exercides contra les persones que donen suport a les víctimes de violència masclista. Inclou els actes que impedeixen la prevenció, la detecció, l'atenció i la recuperació de les dones en situació de violència masclista.

— La **violència vicària**, entesa com qualsevol tipus de violència exercida contra les filles i els fills amb la finalitat de provocar dany psicològic a la mare, de manera que, a més de la violència directa que reben les filles i els fills en el context de la violència

masclista, hi ha la finalitat de fer mal a la mare, la qual cosa esdevé un atemptat contra la maternitat i la infància.

— La **violència digital**, que consisteix en tots els actes de violència masclista i misogínia en línia comesos, instigats, amplificats o agreujats, en part o totalment, amb l'ús de tecnologies de la informació i de la comunicació, plataformes de xarxes socials, webs o fòrums, correu electrònic i sistemes de missatgeria instantània i altres mitjans semblants que afectin la dignitat i els drets de les dones. Aquests actes causen danys psicològics i, fins i tot, físics; reforcen estereotips masclistes; danyen la dignitat i la reputació; atempten contra la privacitat i la llibertat d'obrar de la dona; li causen pèrdues econòmiques, i obstaculitzen la seva participació política i la seva llibertat d'expressió.

La violència masclista digital és, al mateix temps, un tipus de violència masclista i un nou àmbit. Lamentablement, és urgent treballar-hi, perquè en totes les seves formes gaudeix d'una gran impunitat. Segons diferents estudis, com el que va publicar la revista *Pikara Magazine* el 2018 o el d'Amnistia Internacional de 2017, el 76% de les dones han canviat les seves conductes per por a patir ciberassetjament i el 26% decideix ignorar aquesta situació molt probablement perquè el sistema no està donant respostes efectives que garanteixin la protecció i seguretat que necessiten les dones que pateixen aquest tipus de violència.

No podem oblidar, però, que les xarxes socials també són un instrument de suport mutu i de sororitat, i que poden esdevenir un canal de denúncia i de visibilització de moltes formes de violència masclista. Per això, cal potenciar les xarxes socials amb perspectiva feminista, perquè esdevinguin també instruments de conscienciació i supervivència dins el sistema patriarcal.

L'esmentada modificació de la Llei també reconeix diversos àmbits en què es produeix la violència masclista:

— La **violència en l'àmbit de la vida política i l'esfera pública** de les dones. En aquest cas, la violència masclista es produeix en espais de la vida pública i política, com les institucions polítiques i les administracions públiques, els partits polítics, els mitjans de comunicació o les xarxes socials.

— La **violència en l'àmbit institucional**, constituïda per les accions i omissions de les autoritats, el personal públic i els agents de qualsevol organisme o institució pública que tinguin per finalitat retardar, obstaculitzar o impedir l'accés a les

polítiques públiques i a l'exercici dels drets que reconeix aquesta mateixa Llei per assegurar una vida lliure de violència masclista, d'acord amb els supòsits inclosos en la legislació sectorial aplicable. Per tant, disposem d'un instrument legal més per treballar contra aquest tipus de violència.

Finalment, volem destacar l'impacte i la indignació que ens produeixen les **violències sexuals**, les quals ens sacsegen intensament. Des d'aquí, avui, 25 de novembre, volem reiterar tot el nostre suport i la nostra empatia a les supervivents i el seu entorn. No podem continuar consentint que les dones visquin amb por, amb la llibertat coartada per l'amenaça d'unes agressions sexuals que ja haurien d'estar desterrades d'una societat democràtica i lliure. Les violències sexuals atempten contra el principi de llibertat individual. En aquest sentit, la Llei 17/2020 recull per primer cop una definició del concepte de consentiment sexual, que s'entén com la voluntat expressa, emmarcada en la llibertat sexual i en la dignitat personal, que dona pas a l'exercici de pràctiques sexuals i l'avalua. La prestació d'aquest consentiment s'ha de fer des de la llibertat i ha de romandre durant tota la pràctica sexual. No hi ha consentiment si l'agressor crea unes condicions o s'aprofita d'un context que, directament o indirectament, imposin una pràctica sexual sense comptar amb la voluntat de la dona.

Malgrat l'avenç en la identificació i visibilització de totes les violències masclistes, queda un llarg camí per conscienciar la societat sobre aquestes violències, perquè, dins del ventall de reaccions, la negació i l'actitud defensiva continua sent la reacció més habitual dels homes. Avui, però, volem emfatitzar totes les accions, individuals i comunitàries, que són fonamentals per erradicar les violències masclistes. Les accions que constitueixen una font de suport i resiliència per a les supervivents, les que demostren compromís, implicació, coratge i ètica, i les que acompanyen des de l'autodeterminació i que fan sentir les supervivents que "no estan soles", abans, durant i després de qualsevol agressió masclista.

Cal, doncs, articular i coordinar les actuacions necessàries contra tots aquests tipus de violències masclistes ja existents, ara ja identificades i emparades per la Llei 17/2020, i dotar-nos d'instruments efectius per combatre totes aquestes violències; n'és un exemple el nou protocol d'abordatge de les violències masclistes a Catalunya, que ha de vertebrar els circuits d'actuació, tant des de les comissions d'àmbit local com des de la Comissió Nacional.

Davant de totes aquestes violències masclistes tenim un gran repte: actuar de manera estructural i preventiva i comptar amb tota la població i tots els territoris. Que

les dones gaudeixin de vides lliures i dignes, en qualsevol espai i àmbit, ha de ser l'eix de totes les societats democràtiques i de les seves institucions.

Està en mans de totes les persones que formem aquesta societat la dignitat d'extingir el patriarcat i la seva ideologia masclista. No podem oblidar que cal activar i connectar el sentiment de responsabilitat en els homes, perquè de manera individual i col·lectiva assenyalin les conductes i actituds masclistes pròpies i dels seus iguals, i se n'allunyin. Cal desobeir els mandats de la masculinitat més tradicional i dominant que es realimenta molt sovint a les xarxes i els espais digitals, i en tots els àmbits de la societat. Necessitem crear nous referents per construir milers de masculinitats responsables, lliures, igualitàries, diverses, inclusives i cuidadores.

Només així, teixint aliances i complicitats, podrem construir un teixit comunitari i una xarxa de recursos que siguin font de salut i qualitat de vida per a totes les dones i tots els col·lectius oprimits d'aquesta societat. Necessitem estendre la cultura dels afectes i les cures, necessitem vincles segurs, respectuosos i amorosos, en tots els àmbits de les nostres vides. Com diu bell hooks, "considerar l'amor com una acció, més que un sentiment, per acceptar la responsabilitat d'estimar", estimar des de la llibertat, la igualtat i el respecte.

Per una vida lliure de violències masclistes!

